

అగ్ని కిరణం

నా పేరు కరుణ. నేను మీకు చిరపరిచితురాల్ని. మీ యింట్లోనో, మీ ప్రక్కింట్లోనో, బంధువులింట్లోనో, తెలిసినవాళ్ళింట్లోనో నన్ను చూసే వుంటారు. ఓ జాలి నిట్టూర్పు విడిచే వుంటారు. కాని... నాకు కావలిసింది జాలికాదు. నా సమస్య గురించి మీరు సహృదయంతో ఆలోచించడం, పరిష్కారం సూచించడం.

నే నెక్కువ చదువుకోలేదు. లోక జ్ఞానమూ అంతంత మాత్రమే. ఈ సమాజాన్ని శాసిస్తున్న ధర్మశాస్త్రాల గురించి, నీతిసూత్రాల గురించి నాకు లోతుగా తెలియదు. నా కన్నీటి గాఢకు కారణమేమిటి? నా నుదుటి వ్రాతా? పురుషుని అధిపత్యాన్ని తరతరాలుగా తలదాలుస్తున్న సమాజమా? సాటి మనిషి కష్టాన్ని చూచి చెమర్చుని రాతి హృదయాలా?... నా కథకు ముగింపేమిటి? మరణమా? జీవచ్ఛవంలా బ్రతుకు నీడ్వడమా? ప్రయత్నించి నా చిన్ని గుండెలో ఓ చిరుదీపాన్ని వెలిగించు కోవడమా?

కథ చెప్పకుండా ముగింపేమిటని అడగడం, సమస్యను చెప్పకుండా పరిష్కారాన్ని సూచించమనడం భావ్యం కాదు. నాలాంటి వేలాది కరుణల కథలు మీకు తెలిసే వుంటాయి. వీటన్నిటి సారాంశం ఒకటే. ప్రారంభం, నడక, ముగింపు వేర్వేరుగా వుండొచ్చు. నా కథ అనగానే అనంతమైన జ్ఞాపకాలు, హృదయాన్ని నులిమేస్తున్న భయంకరమైన సన్నివేశాలు కళ్ళముందు నిలుస్తున్నాయి.

అమ్మ పొత్తిళ్లల్లో తొలిసారి కలకలా నవ్విన నేను పదమూడేళ్ళు నిండేవరకు కిలకిలా నవ్వడం మరిచిపోలేదు. వెన్నెల చాందినీ క్రింద, పచ్చిక తివాచీ మీద, స్వేచ్ఛగా ఛెంగు ఛెంగున గెంతుతున్న హరిణం మెడలో వద్ద వద్దని గింజు కుంటున్నా బలవంతాన పసుపుతాడు వేశారు. జీవితంలో అతి ప్రధానమైన ఘట్టం వివాహం నాలో పులకింతలు రేపలేదు. వివాహంతో నా పెదాలనంటిన నవ్వు, నాకళ్లలోని కాంతి, నా చెక్కిళ్లలోని రక్తిమచెరిగిపోయాయి. పెళ్ళి గురించి అందమైన కలలుకనే వయసు రాకుండానే భయంకరమైన అనుభవాలెదురయాయి.

మొదటి పండుగకు మా యింటికొచ్చాడు నా భర్త. నేనతని ఎదుటపడితే చాలు అదోలా చూస్తున్నాడు నావంక. అతని చూపు నా మీద పడగానే నా శరీరం గజగజ వణికిపోతూంది. భయంతో గుండెలదిరి పోతున్నాయి. అతని చూపుపడని రహస్య ప్రదేశానికి పరుగెత్తి దాక్కోవాలనిపిస్తూంది.

ఆలోచనలతో, భయంతో అలసిపోయి సొమ్మసిల్లి నిద్రపోతున్న నన్ను కొండ చిలువ చుట్టేస్తున్నట్టనిపించి దిగ్గున లేచాను. భయంతో కెవ్వన కేక వేయ బోయాను. నా గొంతులో నుండి శబ్దం రాలేదు. నా శరీరం మొద్దుబారి పోయింది.

మళ్ళీ తెలివొచ్చే సరికి నా ముఖం మీద నీళ్లు కొట్టి బట్టలు సర్దుకుంటూ బయటికెళ్తున్నాడు నా శరీరం మీద, జీవితం మీద ఒక్క పసుపు తాడుతో అధికారం

సంపాదించిన పురుషోత్తముడు. బలవంతాన ఓపిక తెచ్చుకుని లేవబోయాను శరీరంలో ఏ కీలుకాకీలు, ఏ కండరానికా కండరం విరగొట్టినట్టుగా వుంది. కాళ్ళు తేలిపోతున్నాయి. నిస్సత్తువతో కళ్ళు మూసుకుపోతున్నాయి. ఐనా, ఏం జరిగిందో అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. తెలిసీ తెలియని వయసు. సన్నద్ధం కాని మనసు, శరీరం, అనుభవం ఏం జరిగిందో తెలుపుతూంది. నా శరీరాన్ని చూసుకుంటే నాకు రోతగా వుంది. నా భర్త తలపుకు వస్తే నా గుప్పెళ్ళు బిగుసు కుంటున్నాయి. అవమానంతో నా గుండె మండిపోతూంది. నా నిస్సహాయతను తలచుకుంటే నా ప్రాణం కడగట్టిపోతూంది.

పండగ వెళ్ళాక నా భర్త ప్రయాణమవుతూంటే హాయిగా ఊపిరి పీల్చు కున్నాను. నన్ను వాళ్ళింటికి తనతో పంపమని అతను నాన్నను అడుగుతూంటే పెను తుపానులో లేలేత ఆకులా రెపరెపలాడాను. అమ్మమాటతో తాత్కాలికంగా నా గండం గడిచింది. మంచి మూహూర్తంలో శుభకార్యం చేసి, ఆ కాస్త అడ్డు తీర్చి సలక్షణంగా కాపురానికి పంపుతామని చెప్తూంది అమ్మ. పిచ్చితల్లీ! ఓ దుర్మూహూర్తంలో ఈ రాక్షసుడు సంప్రదాయపు గీతల్ని, సున్నితమైన భావాల్ని చెల్లాచెదురు చేశాడని నీతో నోరు విప్పి ఎలా చెప్పను?!

ఈ రోజులు మళ్ళీ రావేమోనన్నట్లుగా, యీ సంతోషం మళ్ళీ దొరకదేమో నన్నట్లుగా, యీ నవ్వులు మళ్ళీ వినిపించవేమోనన్నట్లుగా అబగా, అత్రంగా అనందాన్ననుభవిస్తున్నాను. యింకా కొద్ది రోజుల్లో తన రెక్కలు తెగిపోతాయని తెలిసిన పక్షిలా ఎగిరాను. తన కంఠం మూగబోతుందని తెలిసిన కోయిలలా ఎలుగెత్తిపాడాను. మధ్య మధ్యలో కమ్ముకు వస్తున్న విషాదపు మేఘాల్ని బలవంతాన చెల్లాచెదురు చేసి యీ నాలుగు రోజులు సుఖంగా, సంతోషంగా వుండడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను.

అంత ఆరాటంలోనూ, అంత భీతిలోనూ ఆలోచించడం నేర్చుకుంటున్నాను. నాలో నేను తర్కించుకుంటున్నాను. వైవాహిక జీవితాన్ని గడపడానికి తగిన వయసు, పరిపక్వత రాకుండానే నెత్తిమీద బరువు దింపుకోవడం కోసం నా ఆలోచనలను పట్టించుకోకుండా నా పెళ్ళికి తొందర పడింది నా తల్లిదండ్రులు. అందులో నా భర్త పొరపాటేముంది? బ్రతుకంతా కలసి వుండవలసిన వాళ్ళం. అతని నీడనే అసహ్యించుకోవడం, అతని స్పర్శనే భరించలేకపోవడం... నాలోనే ఏదో లోపముంది. సరిదిద్దు కోవాలి. నా భర్తను ప్రేమించడానికి ప్రయత్నించాలి.

కాని, ఎంత వద్దనుకున్నా గజగజ వణుకుతున్న మేకపిల్ల మీదకు లంఘింస్తున్న పులే నా కళ్లముందు నిలుస్తూంది. దొంగలా నా గదిలో దూరి, మృగంలా పని ముగించుకు పోతున్న సంఘటన గుర్తుకువచ్చి కంపించి పోతున్నాను. మృదువుగా నన్ను చేరదీసి సున్నితమైన చేష్టలతో, సరసోక్తులతో ఈ అందమైన అనుభవానికి సంసిద్ధం చేసుకుంటే నేనీనాడింత దారుణమైన మనఃస్థితిలో వుండకపోదునేమో! వైవాహిక జీవితమంటే యింత జుగుప్స, నా భర్త సాన్నిధ్యమంటే యింత హడలు వుండక పోవునేమో! ...కాదు... కాదు, నేనిలా అనుకోకూడదు. అందరి ప్రవృత్తి వొకలా వుండదు. మనుషులందరిలోనూ లోపాలు, బలహీనతలు వుంటాయి. మొరటుతనం, దుడుకుతనం అతని స్వభావమయి ఉండొచ్చు. ఎలా వున్నా అతను నా భర్త. సహించి, ఓర్పుతో నాకు కావలసినట్లుగా మలచుకోవాలి. ప్రేమతో అతని లోపాల్ని సరిదిద్దాలి. అతను కోరుకున్నట్లుగా నేను మారడానికి ప్రయత్నించాలి. అలా అనుకున్నాక నాలోని భీతి కొంత తగ్గింది. ఆరాటం కొద్దిగా అణిగింది.

ఇంతలో మరో ఊహించని కల్లోలం. మొదట్లో నా శరీరంలో వస్తున్న మార్పుకు కారణమేమిటో అర్థం కాలేదు. ఆలోచించగా అనుమానం, ఆ తరువాత నిర్ధారణ. నేనతి తీవ్రంగా అసహ్యించుకుంటున్న అనుభవపు ఫలం నా గర్భంలో రూపురేఖలు దిద్దుకుంటూంది... అందుకు తయారుగా లేనేమో! బెంబేలెత్తి పోయాను. ఎవరికెలా చెప్పాలో తెలియక తబ్బిబ్బుపడిపోయాను. ఎదో ఆరాటం, భయం, సిగ్గు, ఆవేదన, అయోమయం.

నిజానికిది ఎంతో ఆనందాన్ని కలిగించాల్సిన విషయం. పరవశంతో పుట్ట బోయే పాపాయి గురించి కోటి ఆశల్ని పేర్చుకోవాల్సిన సమయం. మాతృగర్వంతో నా కళ్లు తళతళలాడాల్సిన సమయం... కాని నా కళ్ళు సిగ్గుతో వారిపోతున్నాయి. శుభలగ్నంలో మా భార్యభర్తల మధ్య ఆ కాస్త అడ్డు తీరుద్దామనుకుంటున్న అమ్మతో నేను తల్లినవుతున్నానని చెప్పడానికి బిడియపడ్డాను, భయపడ్డాను... నా భర్త ప్రతిరూపం నాలో పెరుగుతూంది. అమ్మ శుభలగ్నాలు, కాస్త అడ్డులు అంటూ ఛాదస్తంగా కూర్చుంటే, నా భర్త తొందరపడితే, దానికి నేనేం చెయ్య గలను?..

నాలోని మార్పును అమ్మ పసిగట్టనే కట్టింది. నిలదీసి అడిగితే జంకుతూనే జరిగింది చెప్పాను. కంగారు పడుతూ అల్లుడి కోసం కబురు పంపారు. అర్జంటుగా లగ్ననిర్ణయం చేశారు.

నా భర్త హుషారుగా వచ్చాడు. అతని డేగకళ్లు నాలోని మార్పును గుర్తించాయి. ప్రశ్నలు కురిపించి అసలు విషయాన్ని తెలుసుకున్నాడు. ఒక నిమిషం ఆలోచిస్తూ కూర్చున్న అతని కళ్ళు గమ్యత్తుగా మెరిసాయి.

“బిడ్డ తల్లిని నా కంటగడదామని చూస్తున్నారా? నేను దీన్ని కాపురానికి తీసుకెళ్ళను.” ఉరుములేని పిడుగు. విద్యుద్భాతం తగిలినట్లు అదిరిపడ్డాను.

“అదేమిటి బాబూ! మొన్న పండక్కి వచ్చినప్పుడు నువ్వే...” అమ్మ అయోమయంగా చూసింది.

“అబద్ధం. నాకేం తెలియదు” నైచ్యానికి పరాకాష్ట, దౌష్ట్యానికి నగ్న ప్రతీక. నిర్లజ్జకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనం.

అమ్మ నాన్న అతనికేదో నచ్చచెప్తున్నారు, బ్రతిమాలుతున్నారు, వాదిస్తున్నారు. నా కవేవీ వినపడడం లేదు. నా హృదయంలోని సున్నితమైన ప్రదేశాలన్నీ కాలి నుసవుతున్నాయి. నా భర్త స్థానంలో వున్న వ్యక్తిని, అతని అల్పత్వాలతో సహా స్వీకరించి ప్రేమించాలి అన్న నా నిర్ణయం పొగమంచులా విచ్చిపోతూంది. నాలోని ప్రత్యణువు నా భర్త మీద అసహ్యంతో, జుగుప్సతో నిండిపోతూంది.

ప్రసన్నవదనంతో నన్ను తీసుకువెళ్లడానికి సిద్ధపడిన నా భర్తను చూచి నాకాశ్చర్యమేసింది. అమ్మనడిగితే కారణం తెలిసింది. అమ్మ మెడలో వున్న ఒకే ఒక్క బంగారు వస్తువు, తాళిబొట్టు తాకట్టుకు నడిచి నా కాపురాన్ని నిలబెడు తూంది. నేను పొరపాటు పడ్డాను. అతను పెద్దపులి అనుకున్నాను. కాదు గుంట నక్క. విషపునవ్వు నవ్వుతూ దొంగ దెబ్బతీసి ఎముకల్ని నమిలేయగల ఆ గుంటనక్క వెంట వెళ్లడానికి నా గుండె దడదడలాడింది. రెండు వేల రూపాయల ముడుపు కోసం యింత దౌర్భాగ్యపు నాటకాన్నాడిన దుర్మార్గుడితో కాపురం చేయాలనే ఉపేహా నా శరీరాన్ని దహించి వేస్తూంది. నా సంసారపు పునాదులెంత బలహీనంగా వున్నాయో గమనించి తల్లడిల్లి పోయాను.

నా హృదయం ఏడుస్తూంది. శరీరం ఎదురు తిరుగుతూంది. ఐనా తప్పదు. యీ కసాయివాడి వెంట వెళ్ళక తప్పదు. పొరపాటునైనా అతని వెంట వెళ్ళనన్నానంటే యింట్లో అంతా ప్రక్కలో బాంబు పడినట్లు అదిరిపడతారు. నావి పిదప కాలపు బుద్ధులని తిడతారు. బలవంతాన వధ్యశిల మీదకు నెట్టుతారు. అందుకే పెదవి విప్పకుండా అతని వెంట నడిచాను.

నాలుగేళ్ల నా వైవాహిక జీవితంలో నేను తలచుకుని పులకించి పోయే సంఘటన ఒకటి లేదు. ఇద్దరు పిల్లలకి తల్లినవడం తప్ప మరో మంచి విశేషమేం జరగలేదు. నాలుగేళ్ళ బ్రతుకు నాకు నూరేళ్ళ అనుభవాన్నందించింది. నాలుగేళ్ళ సంసార జీవితం, పిల్లలు మా మధ్య శారీరక బంధాన్నే తప్ప మానసిక బంధాన్ని నిలపలేక పోయారు. నా ఆలోచనల్ని, అనుభూతుల్ని పంచుకోని వ్యక్తికి నా శరీరాన్ని అప్పజెప్పడం దుస్సహంగా వుంది. ఐనా ఓర్చుకున్నాను. నాలో కార్చిచ్చులు చెలరేగుతున్నా కిమ్మనకుండా భరించాను. నా భర్తని అతని అలవాట్లు, వ్యసనాలతో సహా సహించాను. సావిట్రి కట్టేసిన పశువును కొట్టినట్లు కొట్టినా, పచ్చి బూతులు తిట్టినా అదేమని అడగలేదు.

ఇలా చేసింది. 'పరమపతివ్రతా శిరోమణి'. భూదేవంత ఓర్పుకలది' అన్న కితాబుల కోసం కాదు. 'నా భర్తకు నా మీద సర్వాధికారాలు వున్నాయి. నన్ను కొట్టడానికి, తిట్టడానికి పూర్తి హక్కులున్నాయి. నేను బ్రతుకుతున్న బ్రతుకు సహజమైనది, నా సంసారం స్వర్గంలా వుంది.' అని భావించేంత అంధకారంలోనూ లేను. సలసల మరిగిపోయే రక్తాన్ని చల్లార్చుకోవడానికి, ఎదురు తిరుగుతున్న మనసును సముదాయించు కోవడానికి, ఈ దరిద్రపు బ్రతుకుతో రాజీపడడానికి ఎంతో శక్తిని కూడదీసుకోవలసి వచ్చేది. ఈ బ్రతుకు నరకమే. కాని ఈ నరకాన్ని కాదని వెళ్ళి బ్రతికే అవకాశం లేదు నాకు. భర్త ఎలాంటి వాడైనా సరే. అతని నీడలోనే రోజులు వెళ్లబుచ్చాలి గాని అతన్ని విడిచి వెళ్ళడం మహాపాపం అనే సిద్ధాంతం మా పుట్టింటి వారిది. అలాంటి వాళ్ళు నన్ను, నా పిల్లల్ని కడుపులో పెట్టుకుని ఆదరిస్తారని ఆశించడం దుర్భమ. చదువూ సంధ్య లేని దాన్ని, కాయకష్టం చేసే అలవాటు లేని దాన్ని, ఏ విధంగా నా బిడ్డల్ని పోషించగలను? ఈపిల్లలే లేకుంటే ఈపాడు బ్రతుక్కి స్వస్తి చెప్పనా అనుకునే దాన్ని, కానీ నా కంత తెగింపు, ధైర్యమూ లేవు, గత్యంతరం లేక రాజీపడి పోయాను.

అప్పుడే నా చుట్టూ చూడడం, జీవితాల్ని పరిశీలించడం అలవాటయింది. అసలు బ్రతుకంటేనే రాజీ. మనిషి అనునిత్యం ఎన్నిటితోనో రాజీపడితే తప్ప బ్రతకలేక పోతున్నాడు. భార్య భర్తతోనూ, భర్త భార్యతోనూ రాజీ పడితే తప్ప సంసార రథాన్ని లాగలేకపోతున్నారు. యీ రాజీపడడంలో తేడా కూడా నాకు అర్థమయింది. భార్య భర్తకోసం రాజీ పడినంతగా భర్త భార్యకోసం రాజీ పడడం లేదు. భార్యతో రాజీ పడకపోయిన నాడు భర్త తమ బంధాన్ని వదుల్చు కున్నంత తేలికగా అదే స్థితిలో వున్న భార్య వదుల్చుకోలేక పోతూంది. సాంఘిక నియమాలను, కట్టుబాట్లను పురుషుడు ఉల్లంఘించినప్పుడు చూసీ చూడనట్లు వూరకుండే

సమాజం అదే పని స్త్రీ చేస్తే విరుచుకుపడుతూంది. సమాజాన్ని కాదని పురుషుడు బ్రతికినంత తేలికగా స్త్రీ బ్రతకలేకపోతూంది - ముఖ్యంగా ఆర్థికంగా ఏ ఆధారంలేని స్త్రీ. ఈ సత్యం బోధపడ్డాక నాలోవున్న కాస్త ధైర్యం జారిపోయింది. నా భర్త దొడ్డాన్ని ఎదిరించాలని, నా బానిస బ్రతుక్కి స్వస్తిచెప్పి మనిషిగా బ్రతకాలని ఆవేశంతో వురకలు పెడుతున్న నా మనసు వాస్తవాల్ని గుర్తించి నీరసపడి పోయింది.

అనుకోకుండా నా జీవితం మరో ముఖ్యమైన మలుపు తిరిగింది. నా భర్త మరో స్త్రీని తీసుకొచ్చి యింట్లోనే పెట్టాడు. నేను సుమతి మహాసాధ్విలా ప్రవర్తించ లేకపోయాను. ఎన్నాళ్ళ నుండో అణచుకుంటున్న ఉద్రేకం లావాలా పొంగింది. కుక్కిన పేనులా, చచ్చిన కుక్కలా అతని దగ్గర పడుంటున్న నేను తిరగబడేసరికి అతనికి పిచ్చి కోపమొచ్చింది. వీరావేశంతో నన్ను, పిల్లల్ని బయటికి గెంటాడు.

అతని చెర వదిలినందుకు సంతోషించాలో, భర్త చేత వదిలివేయబడ్డ దానిగా అనుభవించ వలసిన కష్టాల్ని తలచుకుని బాధపడాలో తెలియలేదు. యిప్పటి నుండి నేను గడపబోయే జీవితం నాకు కనిపిస్తూనే వుంది. భవిష్యత్తుని తలచుకుని భయపడి అతని కాళ్ళమీద పడి నేను చెయ్యని తప్పుకు క్షమించమని దేవురించ లేకపోయాను.

భయపడుతూ, భయపడుతూనే అమ్మగారింటికి వచ్చాను. అల్లుడి సుగుణాల గురించి ఎప్పటికప్పుడు వింటున్న వాళ్ళు కుడా నన్ను చూసి ఏదో ప్రళయ మొచ్చినట్లు కళవళపడ్డారు. విషయం తెలుసుకున్న వెంటనే నాన్న నా తరపున క్షమాపణ కోరడానికి అల్లుడి దగ్గరకు వెళ్లాడు. ఎన్ని చీదరింపులైనా భరించడానికి సిద్ధపడి వెళ్ళిన వాడు కన్న కూతురి మీద కట్టుకున్న వాడు వేస్తున్న నిందల్ని విని సహించలేక పోయాడు. పోషించ లేకపోతే నా బిడ్డ గొంతు పిసికి అవతల పారేస్తానుగాని ఆ కిరాతకుడి పంచకు పంపనంటూంటే అమ్మ గొల్లన గోల పెట్టింది. అన్నయ్యను వెంటదీసుకుని మా అత్తమామల దగ్గరకు వెళ్ళింది. కొడుక్కి నచ్చజెప్పి మంచిదారిలో పెట్టమని ప్రాధేయపడింది. తమకూ కూతుళ్లున్నారని మరిచిపోయిన మా అత్తవారు కొడుకు పనుల్ని సమర్థించి, బరి తెగించి భర్తకు యెదురు తిరిగానని నన్ను నిందించారు. నాలాంటి పొగరుమోతు దానికి శిక్ష నన్ను నా భర్త వదిలి వేయడమేనని నిర్ణయించారు. ఇంటికి వచ్చిన అమ్మ నన్ను తిట్టిపోసింది. అన్నయ్య నన్నే మందలించి తప్పుకు తిరుగుతున్నాడు. వదిన ముఖం మీదే బాకుల్లాంటి మాటల్ని రువ్వుతూంది. చుట్టుపక్కల వాళ్ళు

నాదే తప్పన్నట్టుగా పరోక్షంగా అంటున్నారు.

రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ క్రుంగిపోతున్నాను. రెక్కలు రాని ఇద్దరు పిల్లల్తో, ఒక్క చల్లని మాటకు నోచుకోని పరిస్థితిలో ముందు బ్రతుకంతా ఎలా గడుస్తుందా అని తల్లడిల్లసాగాను. ఇంట్లో నుండి అడుగు బయటకు పెట్టాలంటే భయం, గొంతు విప్పి మాట్లాడాలంటే భయం, మనుషుల ఎదుటకు వెళ్లాలంటే భయం, భవిష్యత్తులోకి తొంగి చూడాలంటే భయం.

నా దురదృష్టం అంతటితో ఆగిపోలేదు. నన్ను సమర్థించి ఆదరాన్ని చూపే ఒకే ఒక్క ప్రాణి నాన్న నా బ్రతుకు గురించి దిగులుతో మంచమెక్కారు. అన్నయ్య ఒక్కడి సంపాదనతో ఇల్లు గడవడం దినమొక గండంగా వుంది. ఒక సంసారం మీద మరో సంసారపు భారం. అదీ యీ కరువు రోజుల్లో - నాకు కొండంత దిగులుగా ఉంది.

నా భర్త దగ్గర వున్నప్పుడు రవ్వంత ప్రేమ, సానుభూతి ఒక మనిషి నుండి మరో మనిషికి లభిస్తే చాలు, తిండి లేకపోయినా ధైర్యంగా, సంతోషంగా బ్రతకొచ్చు అనుకునే దాన్ని. కానీ తిండి అతి ముఖ్య అవసరమని, కడుపు నిండాకే మిగిలిన వాటి అవసరం వుంటుందని రోజుల తరబడి పస్తల తరువాత యిప్పుడు గ్రహించాను. నా కడుపుకు నేను సంపాదించుకోవడం చేతకాని దాన్ని ఎన్ని హింసలైనా పెట్టినీ, నాకు, నా పిల్లలకి అన్నం పెట్టే భర్తని ఎదిరించి బయటికి రావడం చాలా పొరపాటని నమ్మేస్థితికి దిగజారిపోయాను. నా పుట్టింట్లో నాకు లభిస్తున్న అనాదరణకంటే నా భర్త దగ్గర నేను యెదుర్కొనే అవమానాలే నయమని భావించే స్థాయికి వచ్చాను.

నాన్న పోయారు. నాన్న పోయారని తెలిసినా నా భర్త, అత్తవారు రాలేదు. నాన్న పోయిన దుఃఖం కంటే నా బ్రతుకే అమ్మనెక్కువ బాధించింది. నా గురించి అమ్మనింక క్షోభ పెట్టదలచుకోలేదు. ఎన్ని అవమానాలనయినా భరించడానికి సిద్ధపడ్డాను ఎన్ని కష్టాలనయినా నోరు విప్పకుండా సహించడానికి సన్నాహమై నా భర్త దగ్గరకు వెళ్ళాను.

సగం చచ్చి, ఆత్మాభిమానమనే మాటనే మరిచిపోయి 'నీవేదిక్కు' అంటూ వెళ్ళినా నా భర్త పురుషాహంకారం సంతృప్తి పొందలేదు. తనే నన్ను బయటకు గెంటినా నేను అప్పుడే కాళ్ళ మీద పడకుండా పొగరుగా పుట్టింటికి వెళ్ళడం వల్ల తన పరువు గంగలో కలిసి పోయిందన్నాడు. గడప దాటి వెళ్ళిన దాన్ని మళ్ళీ

యింట్లోకి రానివ్వడమనే ప్రశ్నే లేదన్నాడు. నా కన్నీళ్ళు అతన్ని కదిలించ లేక పోయాయి. నా బిడ్డల స్పర్శ ఆ పాపాణాన్ని కరిగించలేకపోయింది. తిరిగి పుట్టింటికి చేరాను. మళ్ళీ చీకట్లో తచ్చిట్లాట. అన్నయ్య మెడకు గుదిబండలా తయారవడానికి నా ప్రాణం పోతూంది. యీ పరిస్థితి నుండి బయట పడడమెలాగా అని తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాను. ఆకలి, అవమానాలు నా ఆలోచనల్ని ఎక్కువ చేసాయి.

నా కాళ్ళ మీద నేను నిలబడాలన్న తపన, నా బిడ్డల భవిష్యత్తుకు నా చేత్తో బంగారు బాటల్ని వెయ్యాలన్న కోరిక నన్ను నిలవనివ్వడం లేదు. అంధకారంలో వున్న నేను వెలుగు దారిలోకి నన్ను నడిపించగల చల్లని చేతి కోసం వెదక సాగాను.

సరిగ్గా ఆ సమయంలో సుజాతా మేడమ్ తో నాకు పరిచయమయింది. ఆడపిల్లల కాలేజీలో లెక్చరర్ గా పని చేస్తున్నారామె. నా గోడునంతా శ్రద్ధగా, ఓపిగ్గా, సానుభూతితో విన్నారురామె. యితరుల జాలికోసం, సానుభూతి కోసం, దయ కోసం దేవురించకుండా నా స్వశక్తి మీద ఆధారపడడానికి ప్రయత్నించడం అభినందించదగ్గ విషయమన్నారురామె. తన శక్తి వంచన లేకుండా నాకు సహాయపడతానని వాగ్దానం చేసారు.

అన్న మాటను నిలబెట్టుకుంటూ తన స్టూడెంట్ ఒకామె ద్వారా ఆమె తండ్రి స్థాపించిన ఒక కుటీర పరిశ్రమలో రోజు భత్యం మీద నాకు పని ఇప్పించారు సుజాతా మేడమ్. పనికి కొంచెం అలవాటు పడి నా మనసు, శరీరమూ కొంత తేరుకుంటున్న సమయంలో నా దృష్టిని చదువు మీదకు మళ్లించారామె. పెళ్ళయ్యే వరకూ నేను చదివిన చదువు ఆ తరువాత కష్టాల అడుగున పడిపోయింది. చెప్పగానే గ్రహించే సూక్ష్మ జ్ఞానం, గ్రహించింది గుర్తుంచుకునే శక్తి చాలా తక్కువగా వున్నా శ్రమ పడినన్నో దారికి తీసుకువచ్చారు మేడమ్. యింకా, యింకా చదవాలన్న ఆసక్తిని , అపారమైన విజ్ఞాన సాగరాన్ని మధించాలన్న తృష్ణను నాలో రేపారామె. పని, చదువు, పని, చదువు, అత్యంత చైతన్యవంతంగా సాగిపోతూంది నా బ్రతుకు. క్రొత్త ఉత్సాహాన్ని నింపుకుంటూంది నా గుండె. క్రొత్త కాంతిని వెదజల్లుతున్నాయి నా కళ్ళు. కొత్త జీవితానికి రూపు రేఖలు దిద్దుతూంది నా మేధ.

నా బ్రతుకు నేను బ్రతుకుతూ, వాళ్ళకి భారం తగ్గించానని లోలోపల సంతోష పడుతున్నా పైకి మాత్రం మొగుడు వదిలేసినది సిగ్గుతో యింట్లో కూర్చోక కూలి చేస్తూంటే తమ పరువు పోతూందని హడావిడి చేసారు యింట్లో వాళ్ళు. దిగులుతో మంచమెక్కుకుండా మామూలుగా, ఏమీ జరగలేదన్నంత ధీమాగా వుండడానికి

ప్రయత్నిస్తున్న నా మీద యధాశక్తి రాళ్లువిసిరారు చుట్టుపక్కల వాళ్ళు. నా వయసు, అంతో యింతో వున్న అందం బయట ప్రపంచంలో సమస్యల్ని ఎదుర్కొంటూనే వున్నాయి. వీటన్నిటిని ధైర్యంగా ప్రతిఘటించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. దీనికి కావలసిన నైతిక బలాన్నందిస్తున్న సుజాతా మేడమ్ని తలచుకుని కృతజ్ఞతతో చేతులు జోడిస్తున్నాను.

హర్ష నా జీవితంలోకి, హృదయంలోకి చాలా దగ్గరగా వచ్చేశాక గాని నాలోని మార్పును పూర్తిగా గుర్తించలేకపోయాను. ఇద్దరు బిడ్డల తల్లినయ్యాక, రెండు జీవితాలకు సరిపడా చేదు అనుభవాల్ని పొందాక, తొలిసారిగా ప్రేమానుభవాన్ని పొందాను. హర్ష కనపడితే నేను పురి విప్పిన నెమలినవుతున్నాను. హర్ష చూపు నా మీద పడితే నా హృదయం ఝల్లుమంటూంది. హర్ష ఒక్కరోజు కనపడకపోతే నాకు సర్వ ప్రపంచం శూన్యంగా కనిపిస్తోంది. హర్ష నాతో మాట్లాడకపోతే కాలం ఆగిపోయినట్లనిపిస్తోంది. హర్ష లేకుండా నేను బ్రతకడం అసంభవమనిపిస్తోంది.

నా ప్రేమను, హృదయాన్ని గుర్తించాక జంకు కలిగింది. ప్రేమ వాహినిలో పడి కొట్టుకు పోబోతున్న నేను ఆగి ఆలోచించాను. వివాహితను, ఇద్దరు బిడ్డల తల్లిని, మరో పురుషుడి ప్రేమలో కరిగిపోవాలని యెలా ఆశపడుతున్నాను? అందరూ కీర్తించే 'పవిత్రత' నాలో లోపించడం వల్ల నేనిలా మారానా? లోకంలో నాలా చిన్న వయసులో భర్త చేత వదిలి వేయబడ్డ వాళ్ళు, భర్తను కోల్పోయిన వాళ్ళు చాలా మందే వున్నారు. వాళ్ళెవరైనా నాలా మరో పురుషుడి పొందుకోసం తహతహలాడుతున్నారా, లేక యిది నాకు జరుగుతున్న విపరీతమేనా? అందరూ మెచ్చుకునేలా నిగ్రహంగా యెందుకుండ లేకపోతున్నాను... అసలు నా భవిష్యత్తేమిటి? పిల్లల్ని పెంచి వాళ్ళ బ్రతుకుల్ని చక్కదిద్దడమే నా జీవిత పరమావధి అనుకోవాలా? పిల్లల భవిష్యత్తు కోసం నా కోరికల్ని, సంతోషాన్ని సునాయాసంగా సమాధి చేయడమే మాతృత్వపు ఔన్నత్యానికి చిహ్నమా? హర్షతో కలిసి బ్రతుకుతూ పిల్లల్ని బాగా పెంచలేనా? హర్షతో నా అనుబంధాన్ని, పిల్లల మీద నా అనురాగాన్ని, బాధ్యతను సమన్వయ పరచుకుని బ్రతకలేనా? హర్ష... పిల్లలు అందుకు నాతో సహకరిస్తారా? వాళ్ళ మధ్య సామరస్యం లేకపోతే నేను మరింత ఆగాధంలో, మరిన్ని సమస్యల్లో కూరుకుపోనా? హర్షతో నా బంధాన్ని సహించలేని నా సన్నిహితులంతా గుండెలు బాదుకుంటూ చురకత్తులు వీసరరా? యిప్పుడిప్పుడే కుదుటపడుతున్న నా బ్రతుకు మళ్ళీ చిన్నాభిన్నమైపోదా?!... నా భర్త మాటేమిటి? అతనితో నా జీవితానికి శాశ్వతంగా తెరపడినట్టేనా... హర్షకు నా వల్ల వచ్చే సమస్యల్ని

తట్టుకుని నిలబడే శక్తి వుందా? మా యిద్దరి మధ్య అనుబంధానికి పిల్లలు ప్రతిబంధకం కారంటున్న హర్ష కడకంటా ఆ మాట మీద నిలబడతాడా? ప్రశ్నలు... ప్రశ్నలు. మనసంతా రణరంగంలా తయారయింది.

నా కోసం క్రొత్తలోకపు ద్వారాలు తెరిచిన సుజాతా మేడమ్ ముందు నా సమస్యనుంచాను. మేడమ్ ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయారు కొంచెం సేపు.

“కరుణా! ఇరవై ఏళ్లకే బ్రతుకంతా అయిపోయినట్లు మోడులా బ్రతక్కుండా రాగల సమస్యల్ని తట్టుకోవడానికి సిద్ధంగా వుండి, నువ్వువంట దైర్యం చేస్తున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది” అప్పటి వరకు మేడమ్ ఏమంటారోనని ఊపిరి బిగపట్టి చూస్తున్న నేను ఆమె మాటలు విని గాలిలో తేలిపోయాను.

“పసితనం పోకుండానే పెళ్ళిళ్ళు, భర్త, కాపురం అంటే ఏమిటో తెలియకుండానే పిల్లలు, కొద్దికొద్దిగా లోకం తెలుస్తూ ఉండే సమాయానికి ఖర్మకాలి భర్తనుకోల్పోవడమో, లేక భర్త విడిచి పెట్టడమో, ఆ తరువాత సోకాల్డ్ పవిత్రతను కోల్పోవడానికి యిష్టపడక కొంతమంది, పతిత అన్న అపవాదును భరించే దైర్యం లేక కొంత మంది, వయసు తాలూకు కోరికల్ని అణిచేసుకుని హిస్టోరికల్గా తయారయి నరకాన్ననుభవించడం, లేక రహస్యంగా బంధాల్రేర్పరచుకుని, ఏ గర్భమో వస్తే డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళడానికి భయపడి నాటుమందులు మింగి ప్రాణం మీదకు తెచ్చుకోవడం, ఎన్నెన్నిదారుణమైన మరణాల్ని చూస్తున్నాం!! ముఖ్యంగా మధ్య తరగతి వాళ్లలో ఎన్నెన్ని ఘోరాలు జరిగిపోతున్నాయి?” మేడమ్ మాటల్లో ఆవేశం, ఆవేదన. చిత్తరువులా ఆవిడ మాటలు వింటూ ఆలోచిస్తున్నాను.

“ఒకసారి పెళ్ళి అయి, పిల్లలుండి, భర్తను పోగొట్టుకున్న యువతికి మరో పురుషుడిని పెళ్ళాడ్డానికి అవకాశమే వుంటే ఆమె ఇంతటి టార్చర్ని భరించాల్సిన అవసరమేముంది? నీతి పాఠాలు వల్లిస్తూ స్త్రీల బ్రతుకుల చుట్టూ ఇనుప చట్రాలు బిగించే మనుషులు పిల్లల మీది ప్రేమకూ, వయసు కోరికలకూ సంబంధం లేదని ఎందుకు గుర్తించరు? పురుషుడికి వర్తించని యీ నియమాల వుచ్చును స్త్రీ మెడకు మాత్రమే తగిలించడం అమానుషమని ఎందుకు అనుకోరు?” మేడమ్ మాటలు వింటూటే నాకు దైర్యం వస్తోంది. కానీ పిల్లల్ని తలచుకుంటే, వాళ్ళ పక్షాన ఆలోచించితే అడుగు ముందుకు వెయ్యడానికి సంశయంగా వుంది. మేడమ్తో నా సమస్యను అన్ని కోణాల్నుండి చర్చించాను. కానీ అంతిమ నిర్ణయం తీసుకోలేకపోయాను.

నేను గుంజాటన పడుతూండగానే నా విషయం నిప్పురవ్వలా పాకిపోయింది. ఉగ్రులై వచ్చిన నా అత్తమామల్ని చూసి నేను తెల్లబోయాను. అమ్మ, అన్నయ్య, వదిన వాళ్ళతో చేరి నన్ను దోషిగా నిలబెట్టి దూషిస్తున్నారు. అనరాని మాటల్తో నన్ను చిత్రవధ చేస్తున్నారు. నా హర్షను శపిస్తున్నారు. అతని అంతు చూస్తామని బెదిరిస్తున్నారు. పిల్లల మీద కళ్ళు పెట్టుకుని బ్రతకడమే నా ధ్యేయం కావాలని తీర్పునిస్తున్నారు. నేను హర్షతో వుంటే పిల్లల బ్రతుకు అన్యాయమై పోతుందని ఏడుస్తూంది అమ్మ. హర్ష నాలుగు రోజులు మోజు తీర్చుకుని ఎడమ కాలితో తన్ని వెళ్ళిపోతే, అప్పుడు తమ అండ నాకు వుండదని, నా జీవితం కుక్కలుచింపిన విస్తరిలా అవుతుందని హెచ్చరించారు. వినగా వినగా నా ధైర్యం జారిపోతూంది. వాళ్ళ మాటలతో నాకు పిచ్చెక్కిపోతూంది. దిక్కుతోచని పక్షిలా వున్న నా వంక అదిగో రెండు జతల కళ్ళు సూటిగా చూస్తున్నాయి. ఆ కళ్ళల్లో వున్న దేమిటి? కోపమా? ఏవగింపా? ప్రేమా? ఏమీ తెలియని అమాయకత్వమా?... చేతులు చాచి యిద్దర్నీనా కౌగిట్లో పొదవుకున్నాను. ఉప్పెనలా దుఃఖం ముంచుకొస్తూంది. హర్ష రారమ్మని పిలుస్తున్న భావన, అతని బాహువులలో ఒదిగి ఈ యుద్ధాన్ని తప్పించుకోవాలన్న తలంపు, అతని చేతిని పట్టుకొని ఈ క్రూర మృగాలకు దూరంగా ఎగసిపోవాలన్న కోరిక.

ఇప్పుడు చెప్పండి. నా సమస్యకు పరిష్కారమేమిటి? నా కథకు ముగింపు ఏమిటి?

- 'ఆంధ్రప్రభ వీక్షి', 1980.

